

Nå må vi rydde opp etter festen

Takk for besøket! I helgen har vi hatt 797.000 nordmenn inne i stua på den 20 kvadratmeter store hytta vår Bamsebu, i Sør-Spitsbergen nasjonalpark.

Av: Hilde Fållun Strøm og Sunniva Sørby, første kvinnelige overvintreere uten menn på Svalbard

NRK har gjennom sin minutt-for-minutt-sending vist hvordan vi overvintrer i en gammel fangsthytte, men også bidratt til en enorm kunnskapsøkning om Svalbard. Til tross for sine beskjedne 1581 nordmenn (2019), har øygruppen og det som skjer der stor betydning for Norge. Og verden.

Den siste ukens sakte-tv har gitt 2,3 millioner nordmenn som vanligvis løper fra A til B hele dagen, hele uka et påskudd til å ta en liten pause. Det har rett og slett vært lov å stoppe opp foran tv'en og nyte den arktiske stillheten. Kanskje har den voldsomme Monacobreen minnet deg på hvor godt du egentlig liker å gå på skøyter? Kanskje har biologenes entusiasme for fytoplankton gitt deg unnskyldningen du trengte for å bli med barna ut og leke i fjæra? Eller så har vår enkle livsstil vist deg at det ikke er noe problem å dra på en hytte uten vann og strøm, selv om naboen har badestamp, ring-hytta-varm og elbillader.

Ikke glem det som skjer etter nachspielet

I en verden hvor forbruket stadig vokser, samtidig som nevnte verden er avhengig av at det stikk motsatte skjer i praksis, så har disse dagene rundt Svalbard gitt oss en påminnelse om at det enkle i livet kanskje er det beste.

Og det virker som om det enklere liv har fascinert mange, i hvert fall om vi skal tro "kommentarfeltet" som har rullet over skjermen. Færre valgmuligheter, mer tid og en tilværelse nærmere naturen virker fristende for mange, sammenlignet med hamsterhjulet som de fleste av oss spinner rundt i. Det meldes om kaffepauser, venninnekvelder og sykedager foran tv-skjermen.

Videre har folk delt bilder fra gamle dager, og fortalt om slektninger som jobbet på Svalbard på 50-, 60- og 70-tallet. NRK har gravd i arkivene, og bildene som har flakket over skjermen har vært flotte, men samtidig et bevis på en sørgelig utvikling. Det var bedre før. Det var i hvert fall mere is før.

Gjennom folkeforskningsprosjektene som Hearts in the Ice er med i, bidrar vi til at store forskningsinstitusjoner som Norsk Polarinstitutt, NASA og Scripps Oceanography får ny data om dyrelivet, havplast, saltinnhold i havet og nordlys. Samtidig når vi hver måned ut til ungdom over hele verden gjennom interaktive klasserom. For det er for ungdommen, de vi låner jorda av, vi gjør dette.

Fjorårets nyheter, men ny handling må til

Det er ikke noe nytt at klimaendringene er ekstra synlige i Arktis, men nå som NRK har gitt deg Svalbard inn i stua, så kan ikke du lenger lukke øynene og si, tja, nei, men det angår ikke meg. For det gjør det.

Gjennom intervjuene som ble gjort med oss på Bamsebu og via satelittelefon har vi forsøkt å forklare vår filosofi; at man tar vare på det man elsker. Og nå som du kanskje har fått øynene opp for Svalbard, og kanskje elsker Svalbard litt mer, så øyner vi håp for endringer i praksis.

Så, hva kan du gjøre? La vær å skyv handlingene foran deg som om en sneip mindre på gata ikke betyr noe. Støtt ungdommen når de ber om en ekstra kjøttfri dag i uka. Kjøp brukt. Eller la vær å kjøpe. Reparer. Gled deg over naturen der du er. Ta toget.

For i det MS Spitsbergen la til kai i Longyearbyen søndag kveld var festen kanskje over, men oppryddingen gjenstår. Og Moder Jord kan ikke gjøre jobben alene.